

**ZEMHERİ, Osman, AB'YE ÜYELİK YOLUNDA TARIMDA DEVLET
YARDIMLARININ DÜZENLENMESİ**
DPT Uzmanlık Tezi, Ankara, 2009.

ÖZET

Planlama Uzmanlığı Tezi

**AB'YE ÜYELİK YOLUNDA TARIMDA DEVLET YARDIMLARININ
DÜZENLENMESİ**

Osman ZEMHERİ

Devlet tarafından ekonominin belirli bir bölümüne sağlanmakta olan destekler, ayrıcalıklar ve avantajlar şeklinde açıklanabilecek devlet yardımlarının, başta AB ve DTÖ olmak üzere değişik platformlarda düzenlenmesi ihtiyacı ortaya çıkmaktadır.

AB, Birlik olmanın bir sonucu olarak ortaya çıkan “ortak çıkarların korunması” ilkesi temelinde, sağlıklı bir piyasa düzeni ve rekabet ortamının oluşturulabilmesini teminen, rekabet politikalarının bir parçası olarak, üye ülkelerin ekonomi aktörlerine sağladıkları devlet yardımlarında belirli sınırlar dâhilinde kalmaları amacıyla düzenlemeler yapmıştır. Kendine özgü özellikleri nedeniyle görece fazla kamu müdahalesi altında olan tarım sektöründeki yardımlar da bu düzenlemelere konu olmaktadır.

Ancak, tarım için bu düzenlemelerde sektörün farklı dinamikleri ve ihtiyaçları gözetilerek genel kurallardan belirli ölçülerde farklılaşmalara gidilmekte, temel kurallar ve ilkeler değişmemekle birlikte, özel mevzuat oluşturulabilmektedir. Ayrıca, Avrupa Komisyonu'nun izleme ve değerlendirme görevlerini yerine getirebilmesi için üye ülkelerin gerekli bilgileri sağlamasına dair usul ve esaslar da belirlenmiş durumdadır.

Bu doğrultuda, çalışmanın amacı, aday ülke konumunda bulunan Türkiye'deki ilgili kesimlere AB'de tarımda devlet yardımları sistemini genel hatlarıyla tanıtmak ve AB ile beraber ülkemizdeki mevcut sistemi inceleyerek bu alanda sağlanması gereken uyum çalışmalarına dair tespitlerde bulunmaktır.

Sonuç itibarıyla, sektör açısından yeni olan bu alanda, kısa vadede ilgili taraflarda gerekli farkındalığın ve bilincin oluşturulması, yapılması gerekenlerin başında gelmektedir. Orta ve uzun vadede ise sırasıyla, ülkemizde uygulanan tarımda devlet yardımlarının detaylı bir dökümünün çıkarılarak AB müktesebatı çerçevesinde yerinin değerlendirilmesi ve kurumsal yapılanma gereklerinin yerine getirilerek yardım tedbirlerinde ihtiyaç duyulabilecek değişikliklerin yapılması gerekmektedir.

Anahtar Kelimeler: tarım, devlet yardımları, rekabet politikası, AB'ye uyum

ABSTRACT

Thesis for Planning Expertise

REGULATING STATE AIDS IN AGRICULTURE ON THE WAY TO EU ACCESSION

Osman ZEMHERİ

There exists the need to regulate the state aids, that can be explained as the supports, privileges and advantages granted by state to certain agents of the economy, especially within the platforms of EU and WTO.

Taking the principle of protection of common interest into account, as part of the competition policy, EU imposes some constraints for the state aids granted to economic actors by the member states due to certain reasons, in order to have undistorted market conditions and a level competition environment. Agriculture sector, which is under relatively high public intervention because of its unique features, is also regulated within this context.

However, the regulatory basis for agricultural state aids vary from the general rules to some extent, without prejudice of the main principles of the state aid concept, taking the sector's dynamics and needs into account. In addition, so as to enable the EU Commission to carry out its monitoring and evaluation duties; there are some procedural requirements set for the member states such as transferring all relevant data to the Commission regarding their state aid implementations.

In this framework, the aims of this study are to introduce the agricultural state aid system of the EU to the related stakeholders in Turkey and to come up with comments on Turkey's cohesion efforts to EU by examining the both sides' current state on the subject.

Consequently, increasing the awareness and consciousness of the related parties in Turkey on this new subject, seems as the first step to be taken in the short term. A detailed inventory study for Turkey's agricultural state aids should be made in the medium term, taking the EU's related *acquis* into account. Finally, necessary institutional building works should be carried on in the long term, together with the necessary modifications needed for the implemented aid measures.

Key Words: agriculture, state aids, competition policy, EU cohesion